

OGLJIKOV MONOKSID

V času, ko smo nekateri že začeli s kurjavo v hišah/ stanovanjih oz. ko bomo to v kratkem pričeli, je smiselno opozoriti na nevarnost ogljikovega monoksida.

KAJ MORAMO VEDETI O OGLJIKOVEM MONOKSIDU (CO)?

- je plin brez vonja,
- je plin brez barve,
- je plin brez okusa,
- je gorljiv in strupen!

Ogljikov monoksid je **smrtonosen** plin, ki je brez barve, vonja in okusa.

Nastaja ob nepopolnem izgorevanju trdih, tekočih in plinastih snovi, ki vsebujejo ogljik, na primer pri gorenju ogrevalnikov prostorov in pečeh, ki delujejo na les, kurilno olje in bencin, oglje ter premog, pri gorenju ogrevalnikov vode, kaminov in ognjišč ter generatorjev. V Sloveniji vsako leto zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom umre približno 50 ljudi.

Znaki zastrupitve z ogljikovim monoksidom so odvisni od intenzivnosti zastrupitve:

- pri blagi zastrupitvi, ko je koncentracija ogljikovega monoksida med 10 in 20 %, se kažejo kot rahel glavobol, pojavljajo se slabost, bruhanje, utrujenost, omotičnost, oslabelost, poslabšajo se lahko osnovne bolezni kot so kronični bronhitis ali angina pectoris,
- ko koncentracija CO preseže 20 - 30 %, se pojavi zmerna zastrupitev, ki privede do močnega glavobola, zaspanosti, zmedenosti, težav pri mišljenju, motenj vida, zanašanja pri hoji ter hitrega bitja srca,
- pri hudi zastrupitvi koncentracija ogljikovega monoksida preseže 50 - 60 %. Takrat je možna nezavest, krči, dušenje, bolečina za prsnico, odpoved srca in dihanja in v skrajnih primerih tudi smrt.

Simptomi zastrupitve so odvisni od tega, koliko časa je bila oseba izpostavljena vdihavanju plina in koliko ogljikovega monoksida se je že vezalo na njen hemoglobin v krvi.

ZAKAJ NASTANE IN KAKO PRIDE PLIN V STANOVANJE?

Nivo ogljikovega monoksida lahko naraste zaradi:

- nepravilne namestitve, vgradnje, delovanja ali vzdrževanja peči na drva in premog, kaminov in plinskih gorilnikov za ogrevanje prostorov in vode,
- nepravilno grajenega ali neustrezno vzdrževanega dimnika ali ventilacijskega sistema.

Plin lahko pride v stanovanje ali hišo:

- iz kleti s pečjo,
  - iz garaže s prižganim avtomobilskim motorjem,
  - iz sosednjega stanovanja skozi ventilacijski sistem,
- Nevarnost predstavljajo tudi majhne kopalnice s plinskimi gorilniki.

Plinske kuhalne plošče

Poškodovani dimniki

Prenosni plinski ali oljni grelniki

Kamini na trda goriva, plin ali olje

Plinske / oljne peči in boilerji

Krušne peči na trda goriva ali olje

Zar v zaprtih prostorih

Avtomobili, motorji, kosilnice v garaži

Glede na to, da gre za plin, ki ga ljudje s svojimi čutili ne moremo zaznati, je edini način za preprečevanje zastrupitve nakup naprave, ki temu služi – detektorja ogljikovega monoksida. Te naprave imajo vgrajen senzor, ki zazna povišano koncentracijo ogljikovega monoksida in nas na to opozorijo z glasnim alarmom.

KAJ STORITI, ČE ZAZNAMO PRVE ZNAKE ZASTRUPITVE oz. UHAJANJA OGLJIKOVEGA MONOKSIDA?

- **Izklopiti je potrebno vse gorilne naprave!**
- **Odpreti vrata in okna, da se prostor prezračí!**
- **Zapustiti prostor!**
- **Če ste v dvomih glede zastrupitve, poklicati na tel.št. 112!**
- **Poklicati vzdrževalca vaših gorilnih naprav!**
- **Ne uporabljati gorilnih naprav, dokler jih ne pregleda pooblaščen serviser!**